

Sygn. akt	III AUa 830/14
------------------	-----------------------

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Roman Skrzypek (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **5 lutego 2015 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **L. S.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **31 stycznia 2014 r.** sygn. akt **IV U 1749/12**

u c h y l a zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z 19 września 2012r.

i sprawę przekazuje do rozpoznania bezpośrednio temu organowi rentowemu.

Sygn. III AUa 830/14

UZASADNIENIE

wyroku z 5.02.2015 r.

Decyzją z dnia 19.09.2012 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w R. powołując się na przepis art. 36 ust.1 pkt 1 oraz art. 3 a ustawy z dnia 20.12.1990 r.

o ubezpieczeniu społecznym rolników stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników L. S. w okresach: od 24.10.1994 r. do 30.09.1999 r. i od 1.01.2000 r.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że w powołanych wyżej okresach L. S. podlegał innemu ubezpieczeniu społecznemu,

a w związku z tym zgodnie z przepisami art.6 pkt 1 i 13 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników nie był rolnikiem.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca L. S. podniósł, że zaskarżona decyzja jest w stosunku do niego krzywdząca ponieważ pozbawia go prawa do renty.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał zajęte stanowisko i wniósł o oddalenie odwołania. Dodatkowo wskazał, że w okresach: od 1.01.1993 r. do 30.09.1995 r., od 1.01.1996 r. do 30.09. 1999 r., od 1.01.2000 r. do 31.12.2006 r., od 1.01.2009 r. do 31.12. 2009 r. wnioskodawca przebywał w USA i w tych okresach podlegał innemu ubezpieczeniu społecznemu, a także nie był rolnikiem, bowiem nie mieszkał w Polsce i nie prowadził na terenie kraju osobiście i na własny rachunek działalności rolniczej w pozostającym w jego posiadaniu gospodarstwie rolnym. Tak więc nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, ani nie mógł podlegać temu ubezpieczeniu na wniosek.

Wyrokiem z dnia 31.01.2014 r. sygn. IV U 1749/12 Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że odwołujący L. S. od 2.02.1989 r. był właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 3,58 ha. W dniu 11.05.2000 r. zgłosił się do ubezpieczenia społecznego rolników i decyzją z dnia 17.05.2000 r. został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników od 24.10.1994 r. Decyzją z dnia 11.08.2000 r. L. S. otrzymywał rentę rolniczą od 4.07.2000 r.

Decyzją z dnia 22.08.2000r. wnioskodawca został wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników od 1.10.2000 r. do 31.07.2002 r.

Umową dzierżawy z dnia 15.09.2000 r. A. S. i L. S. wydzierżawili całe gospodarstwo rolne F. S.

Umową darowizny zawartą w formie aktu notarialnego w dniu 24.01.2008 r. A. S. i L. S. darowali synowi K. S. gospodarstwo rolne o powierzchni 3 ha 24 ary.

Dalej Sąd ustalił, że amerykańska instytucja ubezpieczeniowa potwierdziła okresy ubezpieczenia L. S.:

- od 1.01.1993 r. do 30.09.1995 r.

- od 1.01.1996 r. do 30.09.1999 r.

- od 1.01.2000 r. do 31.12.2006 r.

- od 1.01.2009 r. do 31.12.2009 r.

Na podstawie tego dokumentu Sąd ustalił, że wnioskodawca przebywając w USA i podejmując tam zatrudnienie podlegał z tego tytułu ubezpieczeniu społecznemu w latach 1993 - 2006 oraz w 2009 r.

Zdaniem Sądu skoro w okresach objętych zaskarżoną decyzją L. S. nie przebywał w kraju i nie był rolnikiem w rozumieniu przepisu art.6 pkt 1 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników , a jednocześnie w tym samym okresie przebywał w USA i z racji zatrudnienia podlegał ubezpieczeniu społecznemu w amerykańskiej

instytucji ubezpieczeniowej, to zaskarżona decyzja jest zasadna, bowiem wnioskodawca nie spełniał warunków określonych przepisami art.7 ust.1 pkt 1 i art.16 ust.1 pkt 1 powołanej wyżej ustawy do objęcia go ubezpieczeniem społecznym rolników.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia Sąd powołał również art. 477¹⁴ § 1 kpc.

W apelacji od powyższego wyroku L. S. zarzucił, że był rolnikiem od 2.02.1989 r., kiedy to stał się właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 3 ha 58 arów. Na podstawie decyzji z dnia 17 maja 2000 r. znak (...) objęty został ubezpieczeniem społecznym rolników w zakresie ubezpieczenia emerytalno – rentowego, wypadkowego, chorobowego oraz macierzyńskiego w następujących okresach:

- od 24.10.1994 r. do 19.04.1995 r.,

- od 5.05.1996 r. do 30.09.1997 r.,

- od 30.03.1998 r. do 31.12.1998 r.,

- od 16.04.1999 r. do 31.12.1999 r.

Już na etapie prowadzonego postępowania poprzedzającego wydanie tej decyzji ubezpieczony informował organ ubezpieczeniowy o okresach przebywania poza granicami kraju, i na tę okoliczność przedłożył paszport dokumentujący okresy przebywania w USA, a nadto złożył oświadczenia z dnia 11 maja 2000 r..

Okresy w jakich ubezpieczony przebywał w USA w żadnym stopniu nie pokrywały się z okresami objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników, kiedy to ubezpieczony przebywając w Polsce pracował w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym.

Ponadto apelujący podniósł, że nie przebywał w USA w okresach wskazanych przez KRUS jako podlegający wyłączeniu z ubezpieczenia rolniczego, okresy w jakich przebywał w USA zostały już uprzednio wyłączone z ubezpieczenia, a przebywając w Polsce nie podlegał jakimkolwiek innemu ubezpieczeniu na terytorium USA.

Pomimo wydzierżawienia w roku 2000 i 2005 części gospodarstwa rolnego o powierzchni 3 ha 24 ary ubezpieczony nadal każdorazowo pozostawał w posiadaniu 35 arów gruntu.

Zdaniem apelującego Sąd I instancji dokonał błędnej wykładni ustawowej definicji „innego ubezpieczenia społecznego” zawartej w art. 6 pkt 12 ustawy, zgodnie z którym „ilekroć w ustawie jest mowa o innym ubezpieczeniu społecznym – rozumie się obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne i rentowe określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych lub zaopatrzenie emerytalne określone w odrębnych przepisach”. Konsekwencją powyższego była dalej idąca wadliwa wykładnia definicji określonej w art. 6 pkt 13 ustawy, zgodnie z którą „ilekroć w ustawie mowa o osobie podlegającej innemu ubezpieczeniu społecznemu – rozumie się osobę podlegającą obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych lub objętą przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym”.

Zdaniem odwołującego okresy wskazane przez organ ubezpieczeniowy opłacania składek w USA nie wyczerpują ustawowej definicji podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu – co w tym przypadku oznacza wyłącznie podleganie obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych lub objęcie przepisami o zabezpieczeniu emerytalnym.

W ocenie apelującego – co nie wynika jednak z treści uzasadnienia decyzji ani zaskarżonego wyroku – na gruncie niniejszej sprawy zastosowano zapisy umowy o zabezpieczeniu społecznym zawartej pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki

w Warszawie w dniu 2 kwietnia 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. nr 46, poz. 374).

Końcowo wnioskodawca wskazał, że umowa o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki podpisana w Warszawie w dniu 2 kwietnia 2008 r. weszła w życie 1 marca 2009 r. Zatem w ocenie ubezpieczonego nieprawidłowym jest jej stosowanie do okresu sprzed jej wejścia w życie.

Ostatecznie ubezpieczony wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę w całości zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że ubezpieczony L. S. podlega:

1) ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu

w okresie:

- od dnia 24 października 1994 r. do dnia 30 września 1999 r.,
- od dnia 1 stycznia 2000 r.,

2) ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu w okresie:

- od dnia 24 października 1994 r. do dnia 30 września 1999 r.,
- od dnia 1 stycznia 2000 r.

Alternatywnie apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona o ile wywołała skutek kasatoryjny tak wobec zaskarżonego wyroku, jak i poprzedzającej go decyzji organu rentowego, powodując konieczność przekazania sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu.

W sprawie przesądzenia wymagała okoliczność, czy wnioskodawca w spornych okresach od 24.10.1994 r. do 30.09.1999 r. i od 1.01.2000 r. nie spełniał ustawowych przesłanek objęcia go z mocy ustawy ubezpieczeniem społecznym rolników, o których mowa w ustawie z 20.12.

1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. 2013/1403 ze zm.).

Na wstępie przypomnieć wypadnie, iż rolniczym ubezpieczeniem społecznym objęci są rolnicy spełniający warunki określone w art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 1 powołanej na wstępie ustawy. Według definicji zawartej w art. 6 pkt 1 przedmiotowej ustawy "rolnik" to osoba fizyczna, pełnoletnia, zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym. W świetle treści przywołanej definicji rolniczym ubezpieczeniem społecznym objęci są rolnicy prowadzący na własny rachunek działalność rolniczą w posiadanych gospodarstwie rolnym położonym w granicach Rzeczypospolitej Polskiej, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny. Bez zaistnienia zatem którejkolwiek z wymienionej wyżej przesłanek nie może być mowy o podleganiu ubezpieczeniu rolniczemu.

Kontynuując powyższe zaznaczyć należy, iż przez pojęcie "działalności rolniczej" przyjmuje się działalność prowadzoną w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej (art. 6 pkt 3). Działalność rolnicza polega zatem na podejmowaniu działań w zakresie produkcji w różnych formach rolnictwa. Pojęcie zaś "prowadzenie gospodarstwa rolnego" mieści w sobie cały zespół czynności. „Prowadzenie” w języku polskim oznacza bowiem sprawowanie nad czymś nadzoru, zarządzanie, kierowanie czymś, zajmowanie

się czymś, trudnienie się czymś, realizowanie jakiegoś celu. Prowadzenie gospodarstwa rolnego może przykładowo polegać tylko na zarządzaniu nim. Jednakże w przeważającej mierze związane jest z wykonywaniem pracy fizycznej.

Prowadzenie działalności rolnej, jest to zatem pewien obiektywny fakt związany z podejmowaniem szeroko rozumianych czynności organizacyjnych, produkcyjnych tak na własnej nieruchomości, jak i nieruchomościach będących w posiadaniu zależnym.

W związku z powołaniem się przez organ rentowy w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji na podleganie innemu ubezpieczeniu społecznemu należy wskazać, że zgodnie z definicją zawartą w art. 6 pkt 12 ustawy z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, przez określenie innemu ubezpieczeniu społecznemu – rozumie się obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne i rentowe określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych lub zaopatrzenie emerytalne określone w odrębnych przepisach.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że wnioskodawca L. S. od 2.02.1989 r. był właścicielem gospodarstwa rolnego o pow. 3,58 ha i że ubezpieczeniem społecznym rolników został objęty od 24.10.1994 r. i że od 4.07.2000 r. została przyznana mu renta rolnicza. Poza sporem również było, że wnioskodawca wyjeżdżał do USA gdzie podejmował zatrudnienie, jednakże sporne już było w jakich latach wyjeżdżał do Stanów Zjednoczonych i czy podczas tych wyjazdów podejmował zatrudnienie, które wyłączałoby go z ubezpieczenia społecznego rolników.

Analiza zgromadzonego materiału dowodowego wykazuje nieprawidłowość wydanego w sprawie orzeczenia przez Sąd I instancji, jak i przedwczesność wydanej decyzji przez organ rentowy.

Przede wszystkim już samo porównanie okresów wyszczególnionych w informacji amerykańskiej instytucji ubezpieczeniowej nie przystaje do okresów, które KRUS uwzględnił w decyzji z dnia 17.05.2000 r. i ani Sąd Okręgowy, ani organ rentowy nie podjął próby wyjaśnienia tych rozbieżności.

Po drugie umowa o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki podpisana w Warszawie w dniu 2.04.2008 r. (Dz. U. 2009.46.374), której zapisy jak się wydaje stanowiły podstawę rozstrzygnięcia w zaskarżonej decyzji będą mogły mieć zastosowanie dopiero od momentu wejścia jej w życie.

Tak więc rozpoznając ponownie sprawę organ rentowy, kierując się wyżej poczynionymi wskazaniem dokona szczegółowych ustaleń w których okresach wnioskodawca przebywał w Polsce i prowadził działalność rolniczą, a w których przebywał w USA i zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Poza tym organ rentowy dokona tłumaczenia całej informacji przesłanej przez amerykańską instytucję ubezpieczeniową (dotychczas została przetłumaczona tylko pierwsza strona) i dokona interpretacji uczynionych tam zapisów.

Wyżej wskazane braki w materiale dowodowym na obecnym etapie postępowania nie pozwalały na dokonanie jednoznacznych i służących realizacji powołanych wyżej norm prawnych ustaleń, dlatego uchylene zaskarżonego wyroku jak również poprzedzającej go decyzji organu rentowego stało się konieczne i wiązało się z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu.

Orzeczenie Sądu Apelacyjnego znajduje podstawę prawną w treści powołanych przepisów jak również i w art. 477^{14a} kpc.